

Suchá nad Parnou je rodiskom spisovateľa Františka Hečka. Jeho slávny román Červené víno priamo opisuje osudy jeho rodičov a obyvateľov obce.

SLOVENSKÉ TOSKÁNSKO PRI TRNAVE

Medzi včelami a vínom

Do **SUCHEJ NAD PARNOU** sa niektorí narodili, iní sa sem len prisťahovali. Je to miesto, kde sa z prašného poľa stane vinohrad, z mestských ľudí gazdovia, z rodinnej tradície spevácky zbor a z náhody život.

Dnes sa tejto krajine hovoria aj „slovenské Toskánsko“. Vlnité kopce, rady viniča a svetlo, ktoré sa láme pánov. Keď ju pri tom prístihli, jedlo, ktoré niesla, sa vraj zázračne zmenilo na drevo.

pravdepodobne priniesli nemec- kú osadníc. Pochádzala z Tirol- ska a podľa legend pomáhala chudobným naprieť zákazom pánov. Keď ju pri tom prístihli, jedlo, ktoré niesla, sa vraj zázrač- ne zmenilo na drevo.

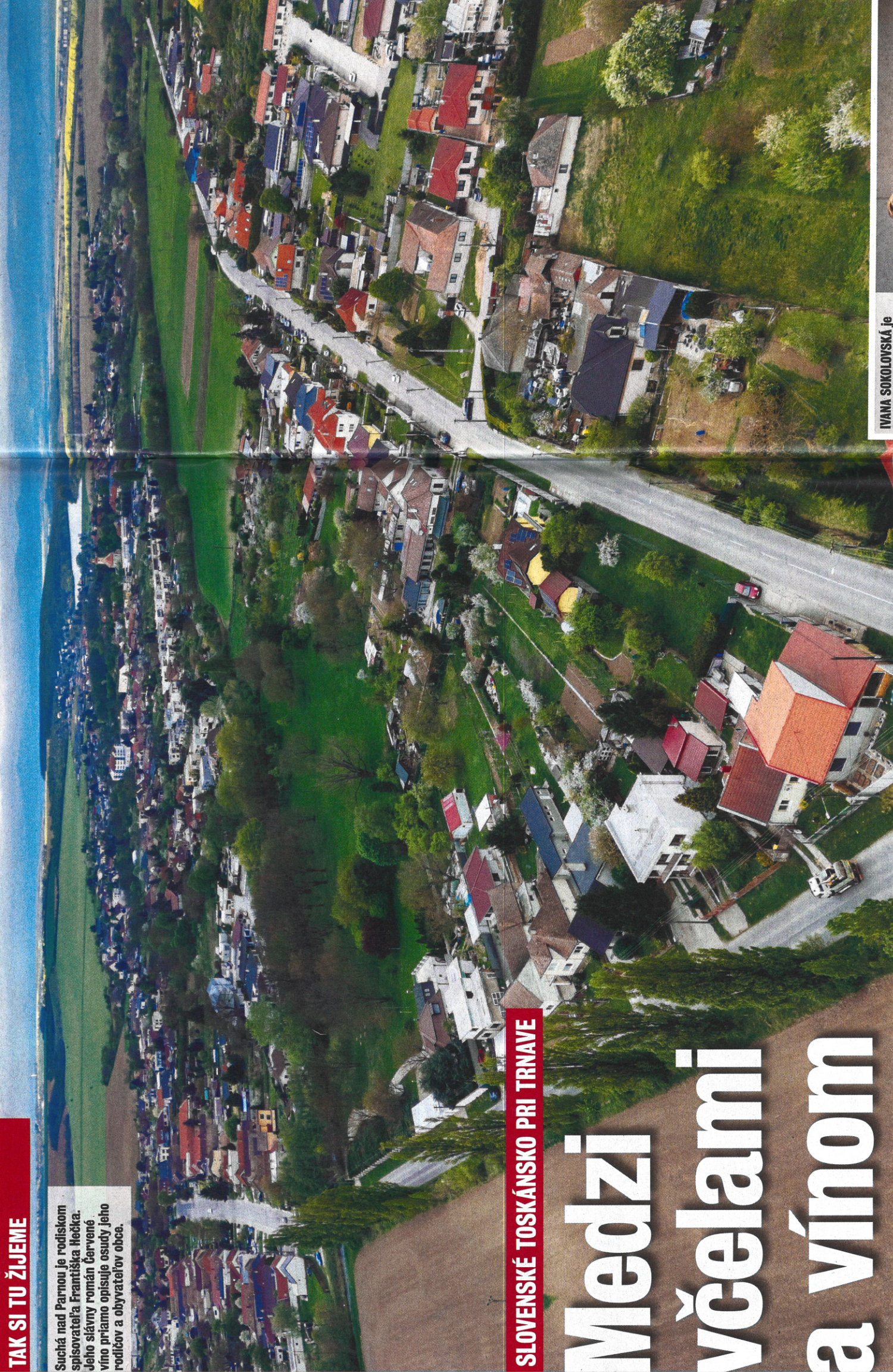
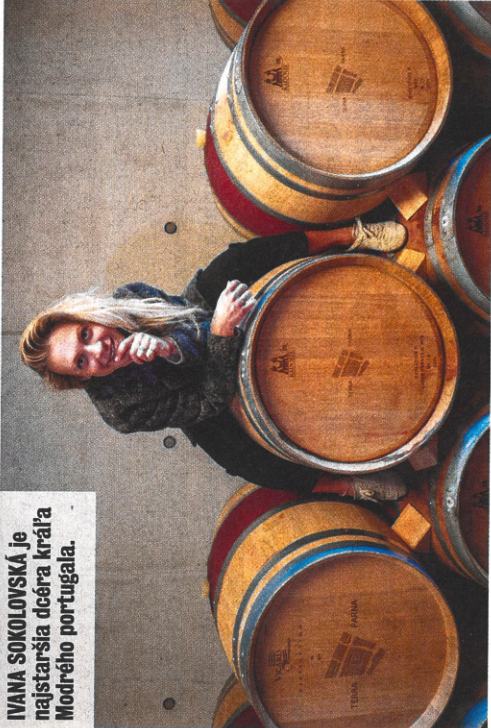
Iný príbeh hovorí, že odmiet- la pracovať po západe slnka a kosák, ktorý vyhodila do výš- ky, zostal visieť vo vzduchu. V ikonografii drží práve kosák, v Suchej však drží miesto kosá- ka vinič ako pripomienku toho,

že obec bola oddávna vinárska. Notburga sa tu stala symbolom práce, úrody aj pokory a dnes má miesto nielen v erbe obce, ale aj v miestnych slávnostiach, ktoré jej vzdávajú poďakovanie za plo- dy zeme. Trebárs aj za špecifickú odrodu vína, ktorej sa tu mimo- riadne darí.

Modrý portugal

Ivana Sokolovská je najstaršia dcéra kráľa modrého portugal- a majiteľa rodinného vinárstva

IVANA SOKOLOVSKÁ je najstaršia dcéra kráľa Modrého portugal- a.

Tradičný drevený rebrlinový voz doplnený o kvetinovú výzdobu a veľké sklenené demizóny v prútených košoch odkazujú na bohatú vinársku tradíciu.

Vinohradnícka zvonica s krížom vo vinárstve Terra Parna patrí medzi najfotografovanejšie vizuálne symboly trnavského regiónu.

Terra Parna Jozefa Zvolenského. Rodina sa usadila v miestnej čas- ti Ružová dolina. „Nie sme zo Su- chej. Mama je Košičanka, rodicia žili v Trnave a oco strašne chcel ísť na dedinu. Jediné miesto, ktoré sa mame páčilo, bola prá- ve Ružová dolina. Tu prvýkrát povedala, že tu by bola ochotná bývať.“ Ich začiatok tu vraj ne- bol ani trochu romantický. „My sme sa sem sťahovali okolo roku 2000. Vtedy to tu vyzeralo úplne inak. Tam, kde teraz vidíte viac domov, bol jeden a obrovská zá- hrada lemovaná orgovánom.“

Keď sa pýtam, ako vlastne vzniklo ich vinárstvo, odpoveď je odzbrojujúco vecná. „Za domom sme mali pole, z ktorého sa straš- ne prášilo mame do okien. Oco v tom videl príležitosť, ako ju presvedčiť, že vinohrad bude lep- ší.“ Jozef Zvolenský vyštudoval rastlinné lekárstvo a venoval sa ochrane rastlín. „Vino‘ mal vždy rád, veľa cestoval a vinárstva na- vštevoval, ale viniču sa dovtedy nevenoval. Vedel však, že tieto

pozemky sú jezuitské a kedysi tu bol vinohrad, ktorému sa da- rilo. Družstvo tu skúšalo všelija- ké plodiny, lenže nič tu poriadne nerástlo. Pôda je tu chudobná, a to viniču vyhovuje.“

Tak sa rozhodli vrátiť svahu to, čo k nemu kedysi patrilo. „Pô- vodný zámer bol hrozno predá- vať. Lenže keď po troch rokoch prišla prvá pekná úroda a ceny hrozna boli nízke, kamaráti pri obaračke povedali, že je ho ško- da predat. Tak urobili prvé víno.“ Prvé ročníky vznikali doslova na kolene. „Vtedy sme ešte nemali vinárstvo, len budovu na trak- tory. V noci bol každú hodinu budiček, kontrolovali sme, či všetko buble, ako má. Bolo to spontánne a náročné.“

Ani dom, v ktorom dnes víno ochutnávajú hostia, nevznikol z romantického rozmaru. „Mu- seli sme ho kúpiť, lebo tu chcel niekto postaviť bytovku. Keď sme už mali starú budovu, museli sme jej dať význam. Otec sa sna- žil priniesť sem prvky starých →

→ viliak zámožných Trnavčanov, ktoré tu kedysi stáli.“ Dnes už rodina nespracuva len hrozno z prašného svahu za oknom. „Spracúvame iba vlastné hrozno. Na začiatku sme niečo dokupovali, hlavne biele, ale dnes už produkujeme výhradne svoje.“

Ivana vyštudovala enológiu v Lednici na Morave. „Trochu ma museli prehovárať, ale bola to zábavná škola. Jedného dňa by som to víno možno aj robila, ale zatiaľ ho stále robí ocino. Ja som mala na starosti eventy a degustácie. Potom som bola na materskej a teraz sa pomaly vraciam.“ Kráľ Modrého portugalu má tri dcéry. „Ja som najstaršia. Prostredná Anna sa venuje zubom, ale pomáha, keď môže. Najmladšia Emma študovala luxusné značky a módu v Grenobli, čo

Lavička z paliet uprostred dediny.

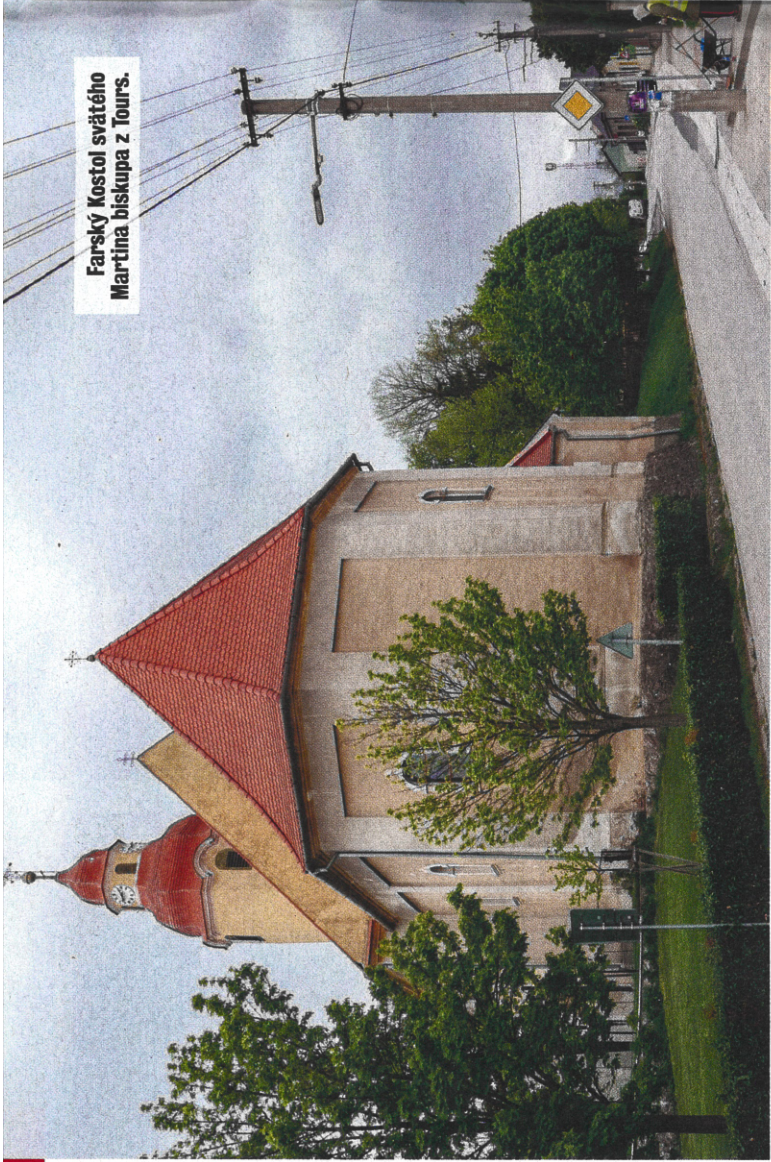
môže pri víne tiež veľmi dobre využiť.“

Najnovšie sú ich vína v dvoch michelinských reštauráciách

Pomník padlým v 1. svetovej vojne od sochára Jána Koniáreka.

Farský Kostol svätého Martina biskupa z Tours.

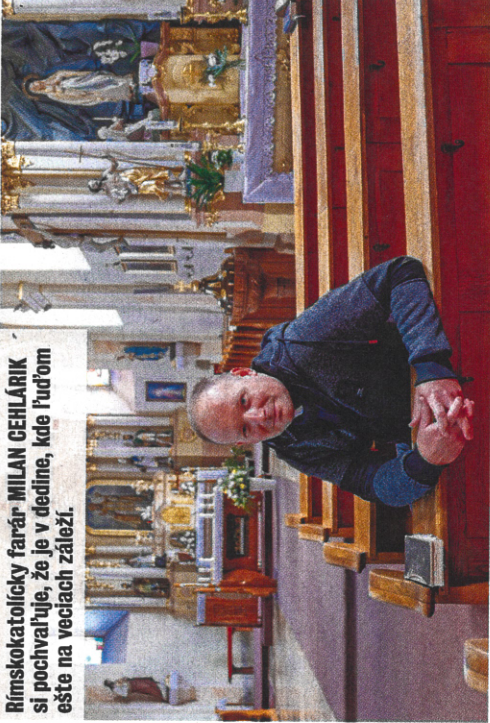
Obcou preteká Podhájsky potok, ktorý sa vľava do Parnéj. Tá sa po takmer štyridsiatich kilometroch vľava do Trnávky.

Exodus po pandémii

Farár Milan Cehlárik nie je zo Suchej nad Parnou. „Pochádzam zo Serede. Toto je moje prvé miesto, kde som ako farár, predtým som bol kaplán v Trnave, Šali, Piešťanoch aj v Komárne.“ Do Suchej nad Parnou ho poslali v čase, na ktorý sa nezabúda. „Prišiel som v roku 2020, medzi dvoma lockdownami,“ usmeje sa. „Teraz končí šiesty rok, začínam siedmy.“

Kostol, o ktorý sa stará, je národná kultúrna pamiatka. „Dnes je to barokový kostol, pôvodne bol gotický. S takouto stavbou je viac starostí ako s bežným kostolom. Teraz riešime praskliny, lebo hneď vedľa vedie frekventovaná cesta a otrasy z dopravy na nej sa na kostole podpísali.“

Rímskokatolícky farár MILAN CEHLÁRIK si pochvaľuje, že je v dedine, kde ľudom ešte na veciach záleží.

Suchá nad Parnou

Je to zmätočné. Názov potoka Parná pravdepodobne súvisí so staroslovanským slovom para alebo parina, ktoré označovalo vlhko, výpary alebo teplý vzduch nad vodou. Suchá je presný opak. Označuje miesto, kde vody nebolo veľa. Tak vznikol názov, ktorý znie ako protiklad: Dedina suchá, ale nad vodou.

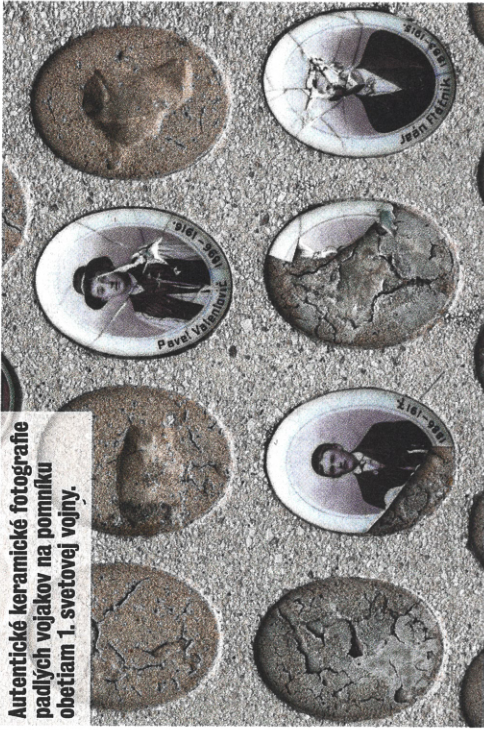
Poloha: Pár kilometrov od Trnavy, ale pociťovo je od mesta ďalej, než ukazuje mapa. Rozprestiera sa v zvlnenom teréne Trnavskej pahorkatiny, v doline dvoch potokov: Podháj a Parná, ktoré jej dávajú tvar aj meno.

Prvá písomná zmienka: 1251. V kúpnopredajnej listine Alžbety, vdova po Beenovi, synovi lunda, predáva svoje pozemky v Suchej Jakovovi, synovi Štefana, za 8 mariek striebra. Listinu vydali prepošť Filip a kapitula ostrihomského kostola, ako oficiálne potvrdenie predaja.

Počet obyvateľov: 2324 (k 31. 12. 2025)

Evidovaná nezamestnanosť: 2,6 % (v okrese Trnava, v marci 2026)

Autentické keramické fotografie padlých vojakov na pomníku obetiam 1. svetovej vojny.

O veriacich hovorí s úctou. „Je to tu oblasť, kde ľudom ešte na veciach záleží. Sú aktívni, veľa vecí robia sami, ja ich skôr ordinujem.“ Snaží sa prinášať aj nové veci. „Napríklad sme začali na Veľkú noc spievať lamentácie proroka Jeremiáša. To je novinka, ktorú sme zaviedli.“ Pokles

Dirigentská palička

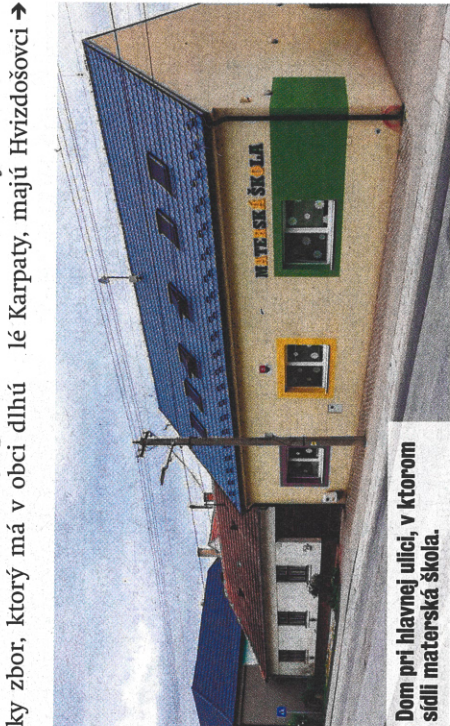
Jozef Hečko je zo Suchej nad Parnou. Nikdy z nej nikam neodišiel, hoci mohol. „Mal som možnosti zostať v Prahe, v zahraničí, všelikde,“ hovorí. „Ale neviem prečo, mám to v sebe, že tu som doma. Tu som vyrastal a odtiaľ ma aj raz vynesú nohami napred,“ hovorí žartom.

Živí ho muzika. „Ja som pôvodne študoval stavbárčinu, ale na škole sa to aj skončilo. Odkedy som dospelý, som naplno v hudbe. Spieval som v zboroch doma aj v Bratislave, štyri roky som bol v Nemecku, v STUK-u, teraz som profesionálny spevák.“ Okrem iného spieva aj v skupine Fragile. „Istý čas som bol taký vyťažенý, že som ani nemal čas na nič iné.“ K spevu ho to ťahalo od malička. „Mý sme boli celá rodina spevavá. Súrodenci spievali, tí boli moje vzory. Keď brat spieval v zbere, chcel som aj ja.“ Školu si vraj vyberal podľa toho, kde sa dá spievať. „Nešlo o to, čo mi dá do života, ale kde majú zbor.“

Dnes vedie Suchovský spevácky zbor, ktorý má v obci dlhú

Med a husi

Vo Vlčej doline, druhom obývanom údolí v Suchej nad Parnou, nad domami s výhľadom na Ma-

Dom pri hlavnej ulici, v ktorom sídli materská škola.

V dedine sú dve hlavné parkové a oddychové zóny, ktoré slúžia obyvateľom a návštevníkom na relax a šport.

ZUZANA HVIZDOŠOVÁ sa k včelám dostala cez manžela Rastislava.

➔ vlastný kopec plný života. Bzučia tu včely, gágajú husi, vietor šumí v korunách stromov. „Ja som z Krížovian, manžel z Trnavy. On je včelár už vyše dvadsaťpäť rokov.“ hovorí Zuzana na Hvizdošová o Rastislavovi Hvizdošovi. „Chcel miesto, kde bude mať včely doma a pekný výhľad. Nemá rád rovinu, jeho to vždy tahalo ku Karpatom.“

Dom v Suchej našli náhodou. „Dlho sa tu nedalo nič kúpiť, ale nakoniec sa nám to podarilo. Pozemok nad domom najprv nebol náš. Predali nám najprv z neho len časť a potom zvyšok. Včely máme aj tu, ale toto je len jedno z jedenástich stanovíšť.“ Na otázku, čo pri manželovi robí, sa zasmieje. „Som jeho pravá ruka, hlava aj krk. Všetko dokopy.“ Ich spoločný príbeh sa začal jedno-ducho. „Kupovala som si od neho med. Tak si ma nalepil,“ smeje sa. Popri včelách pribudli Hvizdošovcom husi. Nie hocijaké, ale

suchovské. „Manžel je taký tradičionalista. Povedal, že keď sme v Suchej, tak tu musí byť suchovská hus. Je to plemeno, ktoré si ešte vie samo vysedieť vajcia. Nemusíte ich dávať do liahne. To dnes už veľa husí nevie.“ Prvé kusy zžahnali po celom Slovensku. „Chodil po výstavách, oslovoval chovateľov. Pre jednu sme boli až na strednom Slovensku. Manžel si vybral najkrajšie kusy a začal ich množiť.“ Z ich chovu vzišla aj víťazka jednej prestížnej nitrian-

skej výstavy. „Povedal si, že chce šampiónku. Keď si niečo zaujme, tak to väčšinou dosiahne. Vybral samca a samicu a z nich bola šampiónka na Agrokomplexe.“ Husi nechovajú vo veľkom. „Len pre seba, alebo ich predáme iným chovateľom. Naše husi sa už stávajú do Košíc, do Česka a dokonca aj do Nemecka. Tak naše suchovské husi išli do sveta.“

Včely ich živia, ale nie je to jednoduché. „Je to z roka na rok náročnejšie. Závisí od po-

Suchovská hus je slovenské národné plemeno husí domácej, ktoré v obci vyšľachtili v 80. rokoch 20. storočia.

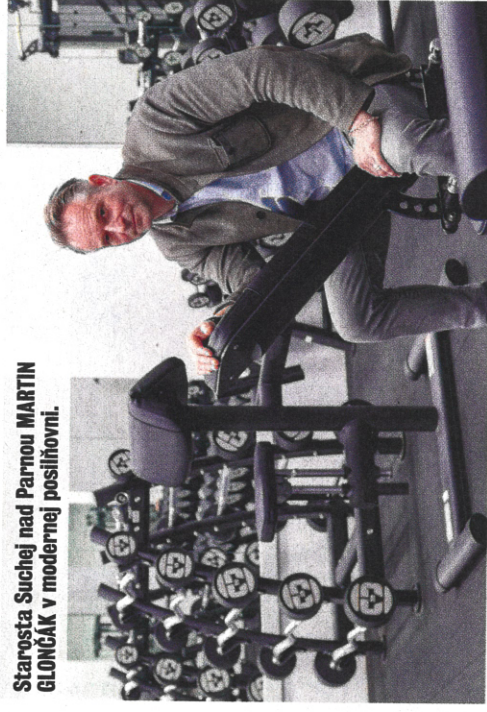

Miestnu priehradu napája Podhájsky potok.

časia, od toho, čo gazdovia pestujú v okolí. Manžel hovorí, že oproti pätnástim rokom dozadu je z rovnakého včelstva menej.“ Problém vidí najmä v poľnohospodárstve. „Trebárs snečnica je vyšľachtená tak, že nedáva veľa nektáru. Najlepšie sú ovocné stromy, repka, agát, lipa.“

Med predávajú priamo. „Dávame ho do pohárov a predávame ľuďom. Niečo ide aj do menších obchodov alebo kaviarní. Napríklad aj na salaš Krajinka pri Ružomberku. Tešia sa, že majú niekoho, kto im vie dodávať med celoročne.“ Na život v Suchej si Zuzka zvykla rýchlo. „Mne tu nič nechýba. Teda... Chýba. Chodník.

Starosta Suchej nad Parnou MARTIN GLONČÁK v modernej posilovni.

spádová obec pre ďalšie tri dediny. Kapacita nestačila, tak sme ju rozšírili a zrekonštruovali. To stálo približne dva milióny.“

Za svoju „srdcovku“ považuje obecný sociálny podnik. „Založili sme ho hneď na začiatku. Má štatút integrovaného sociálneho podniku. Varíme pre dochodcov, denne asi deväťdesiat jedál. Prevádzkujeme fitnesscentrum v bývalej kotolni obecného úradu a zamestnávame znevýhodnených ľudí.“

Budujú aj obecný sad. „Máme tam asi dvesto stromov, slivky, jablone, čerešne aj mandle. Snažíme sa do obce vrátiť tradičné odrody. Do budúca by sme na tom chceli postaviť aj prevádzku na spracovanie ovocia – sušenie a možno aj pálenicu.“

Suchá podľa neho nie je len o práci. „Máme priehradu, háj, doliny, vinársku tradíciu. Má tu ducha.“ Aj chodník do Vlčej doliny, ktorý miestnym chýba, bude. „Riešime to s investorm

novej výstavby. Dali sme mu podmienku, že ho vybuduje. Ja rátam, že do dvoch rokov by to mohlo byť.“

Miestne záujmové komunity sú silné. „Máme nielen spevácky zbor, ale aj hasičov, futbalistov, lukostrelcov. Keď som sem prišiel z mesta, prekvapil ma práve komunitný život, ktorý tu funguje.“ Kultúru sa tiež snažia posilovať. „Zmodernizovali sme knižnicu, robíme podujatia, prednášky. Máme aj vlastnú tradíciu – dni hojnosti svätej Notburgy. Je to poďakovanie za úrodu, skôr folklórne než komerčné.“

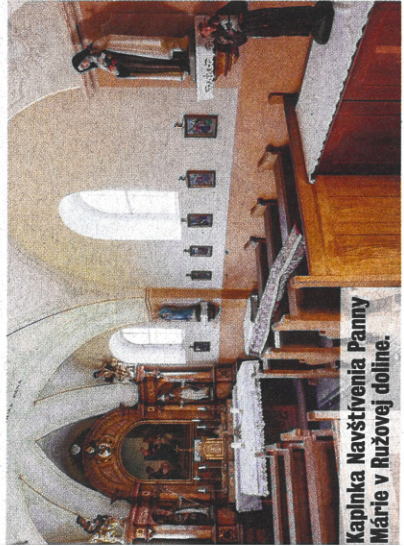
Nakoniec sa starosta vrátil k tomu, prečo si vybral na život práve Suchú nad Parnou. „Keď som sem prvýkrát prišiel, sedeli sme v bufete pri priehrade, hralo sa na gitarách, zapadalo slnko... Vtedy som si povedal, že toto je dobré miesto na život.“

TEXT A FOTO:

VLADIMÍR KAMPF

Súčasná budova základnej školy stojí v centre obce na vyvýšenine, kde v minulosti stál kaštieľ zamožných rodov Pálffy a Odescalchi.

Kaplnka Navštívenia Panny Márie v Ružovej doline.

JOZEF HEČKO. Odkedy je dospelý, je naplno v hudbe.

Do Vlčej doliny je z obce zatiaľ len nebezpečná cesta.“

Dobré miesto

Ani starosta Martin Glončák nie je rodák zo Suchej nad Parnou. „Som zo Sereče, manželka z Trnavy. Keď sme hľadali bývanie, zistil som, že existuje táto dedina a ako je tu pekné. Potom sme už hľadali bývanie len tu.“ Predtým pracoval v IT. „Robili sme technologické informačné systémy pre atómové elektrárne. Ale bol som nespokojný s tým, ako obec fungovala. Mal som pocit, že by to mohlo ísť lepšie.“

Vo funkcii starostu je druhé volebné obdobie. „Veľa vecí sme zmenili. Pre mňa bola prioritou základná infraštruktúra. Kanalizácia a vodovod tu neboli vyriešené. Teraz končíme projekt za približne tri milióny eur a viac ako 90 percent obce bude odkanalizovaných a napojených na vodovod.“ Veľká investícia išla aj do školy. „Sme